

Uniwersytet
Wrocławski

Cywilizacja administracji publicznej

Księga jubileuszowa z okazji 80-lecia urodzin
prof. nadzw. UWr dra hab. Jana Jeżewskiego

pod redakcją Jerzego Korczaka

Wrocław 2018

Cywilizacja administracji publicznej.

**Księga jubileuszowa z okazji 80-lecia urodzin
prof. nadzw. UWr dra hab. Jana Jeżewskiego**

Cywilizacja administracji publicznej.

**Księga jubileuszowa z okazji 80-lecia urodzin
prof. nadzw. UWr dra hab. Jana Jeżewskiego**

**pod redakcją
Jerzego Korczaka**

Wrocław 2018

Kolegium Redakcyjne

prof. dr hab. Leonard Górnicki – przewodniczący

mgr Aleksandra Dorywała – sekretarz

mgr Bożena Górna – członek

Recenzent: *prof. zw. dr hab. Jan Szreniawski*

© Copyright by Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Korekta: *Magdalena Wojcieszak*

Projekt i wykonanie okładki: *Andrzej Malenda*

Fotografię Parlamentu Europejskiego w Strasburgu wykonała: *Anna Korczak*

Fotografię prof. Jana Jeżewskiego wykonała: *Joanna Człowiekowska*

Skład i opracowanie techniczne: *Aleksandra Kumaszk* eBooki.com.pl

Druk: *Drukarnia Beta-druk*, www.betadruk.pl

Wydawca

E-Wydawnictwo. Prawnicza i Ekonomiczna Biblioteka Cyfrowa.

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

ISBN 978-83-66066-02-1 (druk)

ISBN 978-83-66066-03-8 (online)

Jon Feingersh

Spis treści

SŁOWO WSTĘPNE	13
PISMO DZIEKANA PROF. DR HAB. MARIANA KALLASA.....	21
Barbara Adamiak	
UWAGI O CYWILIZACJI STOSOWANIA PRZEPISÓW PRAWA ADMINISTRACYJNEGO	23
Jolanta Blicharz	
ISTOTA WSPÓLDZIAŁANIA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA GRUNCIE PRAWA KRAJOWEGO I MIĘDZYNARODOWEGO	43
Maciej Błażewski	
ORGANY ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ WOBEC STOSUNKÓW CYWILNOPRAWNYCH W PROCESIE BUDOWLANYM	59
Paweł Borszowski	
KORZYSTANIE Z OKREŚLEŃ NIEOSTRYCH PRZY TWORZENIU DEFINICJI LEGALNYCH W PRAWIE PODATKOWYM	67
Dominika Cendrowicz	
CYWILIZACJA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W OBLCZU ZJAWISKA BEZDOMNOŚCI. W KWESTII CYWILIZOWANEGO PODEJŚCIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ DO OSÓB BEZDOMNYCH	77
Agnieszka Chrisidu-Budnik	
SFERA SACRUM I PROFANUM. ŚWIĘTA GÓRA ATHOS	89
Joanna Człowiekowska	
ZASADA WSPÓLDZIAŁANIA ORGANÓW ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ JAKO NOWA ZASADA OGÓLNA KODEKSU POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO	97
Piotr Dobosz	
ISTOTA „CYWILIZACJI ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ” Z PERSPEKTYWY MODYFIKO- WALNEGO PRAWA ADMINISTRACYJNEGO	105
Bogdan Dolnicki	
OGRANICZENIA DOSTĘPU DO INFORMACJI PUBLICZNEJ – ZAGADNIENIA WYBRANE	117
Zofia Duniewska	
Z REFLEKSJI NA TEMAT WYODRĘBNIENIA PRAWA ADMINISTRACYJNEGO I ZWIĄZ- KÓW TEGO PRAWA Z PRAWEM CYWILNYM	131
Jacek Jagielski, Piotr Gołaszewski	
O SPOSOBACH POJMOWANIA „CYWILIZACJI” ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ ORAZ PRAWA ADMINISTRACYJNEGO	143

Joanna Jagoda	
ROSZCZENIA CYWILNOPRAWNE (ODSZKODOWAWCZE) JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORYALNEGO	161
Jowanka Jakubek-Lalik, Dawid Sześciło	
KONTRAKTUALIZM JAKO METODA STEROWANIA W ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ	173
Karol Kiczka	
PRAWNOMIĘDZYNARODOWE ASPEKTY ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W POGLĄDACH PRAWOZNAWSTWA	183
Dariusz R. Kijowski	
CZY CYWILNOPRAWNE FORMY DZIAŁANIA ADMINISTRACJI CYWILIZUJĄ JEJ PODEJ- ŚCIE DO SPRAW OBYWATELI?	195
Tadeusz Kocowski	
PRZEDSIĘBIORCY PAŃSTWOWI POD RZĄDEM NADZORU WŁAŚCICIELSKIEGO	203
Jerzy Korczak	
PRZYJAZNY URZĄD JAKO NOWA DYREKTYWA KULTURY ADMINISTROWANIA. RE- FLEKSJE NAD JAKOŚCIĄ OBSŁUGI INTERESANTÓW W INSTYTUCJACH ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	217
Józef Koredczuk	
ZWIĄZEK REFORM PRAWA CYWILNEGO Z REFORMAMI ADMINISTRACYJNYMI W KSIĘSTWIE WARSZAWSKIM	233
Barbara Kowalczyk	
KILKA UWAG O PRAKTYCZNYM ZNACZENIU KOMPARATYSTYKI PRAWNICZEJ	243
Renata Kusiak-Winter	
KILKA UWAG NA TEMAT ZWIĄZKÓW PAŃSTWA, PRAWA I ADMINISTRACJI	251
Irena Lipowicz	
NOWE ZAGROŻENIA PARADYGMATU ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ DEMOKRATYCZ- NEGO PAŃSTWA PRAWNEGO	261
Piotr Lisowski	
<i>MEMENTO</i> , CZYLI O ZAGROŻENIACH POTRZEBY CYWILIZOWANIA – W KONTEKŚCIE ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ (KILKA UWAG DEDYKOWANYCH SFERZE <i>AD EXTRA</i>) ..	279
Andrzej Matan	
POSTĘPOWANIE WŁAŚCIWE DLA STWIERDZENIA NIEZGODNOŚCI Z PRAWEM NIE- WYDANIA DECYZJI (ART. 417 ¹ § 3 K.C.)	287
Justyna Mielczarek-Mikołajów	
KONSTRUKCJE CYWILNOPRAWNE W GOSPODARCE NIERUCHOMOŚCIAMI – ZAGAD- NIENIA WYBRANE	299
Marcin Miemieć	
UMOWA ADMINISTRACYJNA WEDŁUG PRAWA NIEMIECKIEGO	311

Alina Miruć	
O ROLI I SPECYFICE UMÓW W DZIAŁANIACH ADMINISTRACJI POMOCY SPOŁECZNEJ	325
Iwona Niżnik-Dobosz	
PRAWDA JAKO CYWILIZACYJNY WYZNACZNIK DZIAŁALNOŚCI ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	339
Zbigniew Ofiarski	
POMOC FINANSOWA NA ZASPOKOJENIE POTRZEB MIESZKANIOWYCH REPATRIANTA JAKO FORMA WPŁYWU ADMINISTRACJI NA ŻYCIE JEDNOSTKI	355
Ewa Olejniczak-Szałowska	
O PRAWIE DOSTĘPU DO INFORMACJI PUBLICZNEJ W KONTEKŚCIE PRZEMIAN CYWILIZACYJNYCH – KILKA REFLEKSJI	369
Andrzej Pakuła	
OD PAŃSTWA POLICYJNEGO DO PAŃSTWA NEOPOLICYJNEGO. OBJAWY POLICYZACJI DEMOKRATYCZNEGO PAŃSTWA PRAWNEGO	379
Karina Pilarz	
ASPEKTY CYWILNOPRAWNE PROCESU PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO	389
Łukasz Prus	
OCHRONA PRAW PODSTAWOWYCH W INTERNETOWYM PROCESIE PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH W UNII EUROPEJSKIEJ	403
Renata Raszewska-Skalecka	
W KIERUNKU CYWILIZACJI ADMINISTRACJI ŚWIADCZĄCEJ NA TLE ZADAŃ OŚWIATOWYCH – POWIERZANIE ZADAŃ PUBLICZNYCH PODMIOTOM NIEPUBLICZNYM ...	413
Janusz Sługocki	
ADMINISTRACJA PUBLICZNA Z PERSPEKTYWY ANTROPOLOGII KULTUROWEJ. KILKA UWAG O PROBLEMACH WSPÓŁCZESNOŚCI	431
Krzysztof Sobieralski	
MILCZENIE JAKO PRAWNA FORMA NIEDZIAŁANIA ADMINISTRACJI – KONSEKWENCJE PROCESOWE	447
Jerzy Supernat	
AKT ADMINISTRACYJNY JAKO PRZYKŁAD CYWILIZACJI ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	461
Aleksandra Szadok-Bratuń	
CYWILIZACJA I KANONIZACJA PRAWA O AKTACH STANU CYWILNEGO	471
Piotr Szreniawski	
WŁASNOŚĆ A OBYWATELSTWO	485
Magdalena Tabernacka	
SPRAWIEDLIWOŚĆ NAPRAWCZA W OBSZARZE PRAWA ADMINISTRACYJNEGO	493

Elżbieta Ura, Stanisław Pieprzny	
„CYWILIZOWANIE” USŁUG HOTELARSKICH PRZEZ ADMINISTRACJĘ	505
Marek Wierzbowski	
ROZGRANICZENIE PRAWA ADMINISTRACYJNEGO I CYWILNEGO	525
Lidia Zacharko, Marcin Janik	
ZASTOSOWANIE TELEMATYKI I SYSTEMÓW TELEMATYCZNYCH W SFERZE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO	529
WYKAZ PUBLIKACJI PROF. UW R. DR. HAB. JANA JEŻEWSKIEGO	539

Słowo wstępne

Na moim roku studiów wykład z prawa administracyjnego rozpoczął w jesieni profesor Tadeusz Kuta. Przy całym szacunku i uznaniu jego zasług dla rozwoju nauk administracyjnych można powiedzieć, że profesor Kuta nie miał daru wykładowcy porywającego swych słuchaczy tematyką i sztuką oratorską, toteż już na drugim wykładzie większość studentów przestała okazywać nawet pozory zasluchania, oddając się swoim zajęciom. Kiedy zatem pewnego dnia w drzwiach sali 318 stanął młody, rumiany na twarzy i nieco okrągławy w sylwetce doktor Jan Boć, a do tego wykład rozpoczął od informacji o dyrektorze elektrowni w Opolu, który w nocy wyłącza elektrofiltry w kominach, żeby poprawić wydajność bloków energetycznych, zelektryzował naprawdę wszystkich. Z czasem jednak anegdota przeważająca nad teoretycznymi treściami stała się wykładową „codziennością” i Boć przestał być ciekawy, toteż studenci ponownie wrócili do swoich własnych zajęć.

I oto pewnego dnia w drzwiach sali pojawił się nasz trzeci z kolei wykładowca – młody, wysoki, szczupły, ubrany w dżinsowe spodnie i takąż krótką kurteczkę (co było dowodem zagranicznych kontaktów lub zamożności, zważywszy na peweksowskie ceny dżinsowej odzieży), do tego zabójczo przystojny (na co zwróciły uwagę wszystkie bez wyjątku moje koleżanki). A kiedy do tego jeszcze wykład swój zaczął słowami „Jak ostatnio Conseil d’État ustaliła w swoim orzeczeniu...”, sala oniemiała z zachwytu, dziewczyny porzuciły robótki ręczne skrywane pod pulpitemi, flirtujące pary porzuciły miłosne liściki, śpiochy, przecierając oczy, podniosły głowy znad ławek. I w takim zachwycie, zasluchani, pełni podziwu dla wiedzy, finezji wypowiedzi, niespotykanej kultury słowa, pozostaliśmy już do końca wykładu, czasami jedynie zaskakiwani niemiłe powracającymi na 1-2 wykłady poprzednikami. Rok był Jego, i nawet wizja egzaminu tego nie zmieniła (*de facto* większość z nas zdawała zresztą u doktora Bocia, a niektórzy jeszcze gorzej, bo u profesora Kutę, do Jeżewskiego dostała się tylko grupka szczęśliwców, których szczęścia nie mąciła nawet dwója w pierwszym terminie). Jego późniejszy wykład z teorii organizacji i kierownictwa – na szczęście cały, wyłącznie wygłoszony przez Niego – utwierdził nas w naszym zachwycie.

Wówczas jeszcze jednak tak naprawdę niewiele wiedziałem o Janie Jeżewskim, to wszystko czekało mnie dopiero wtedy, gdy rozpocząłem moją pracę w Instytucie. Z wykładowcy i egzaminatora stał się moim współpracownikiem, starszym kolegą. Zaczęły się nasze spotkania i wielogodzinne rozmowy, ale przede wszystkim mogłem go obserwować i słuchać podczas seminariów doktorskich prowadzonych przez profesora Kutę. Już w ich trakcie dało się łatwo zaobserwować, że co prawda prowadzącym seminarium był Profesor i to on oceniał wystąpienie wyznaczonego do referowania swoich dokonań seminarzysty, ale wszyscy oczekiwali wypowiedzi dr. Jeżewskiego, istotna była jego analiza wystąpienia i jej końcowa ocena. Przy tym, co istotne, analiza i ocena były zawsze merytoryczne i niezmiernie pomocne, bo też Jan Jeżewski nigdy nie miał na celu sprawienia przykrości autorowi nawet najsłabszego w istocie wystąpienia, ale przede wszystkim chciał pomóc.

To samo zjawisko zaobserwowałem przy okazji coraz liczniejszych konferencji naukowych, w których brałem udział u boku moich starszych kolegów. Choć Jan Jeżewski z powodu wielu przyczyn, o czym dalej, zwlekał z naukowym usamodzielnieniem, to jednak wcześniej zajął znaczące miejsce wśród luminarzy nauk administracyjnych. Zatem i w tym przypadku, w trakcie naukowych dyskusji po wystąpieniach referentów, wszyscy oczekiwali na wypowiedź Jana Jeżewskiego, zawsze merytoryczną, zawsze niezwykle analityczną i zawsze prowadzącą do istotnych dla nauki ustaleń. Jeszcze ciekawsze były oczywiście Jego wystąpienia referatowe, w których od samego niemal początku zachwycała mnie Jego sztuka oratorska, niespotykana erudycja i porażająca wręcz precyzja słowa. To musiało zrobić wrażenie na każdym, gdy Jan na wstępie swojej wypowiedzi formułował zasadnicze jej tezy, ustalał plan wystąpienia, realizowany z niesamowitą konsekwencją, choć niezmiernie rzadko dostrzec można było w jego ręku choćby najmniejszą kartkę z jakimś szkicem wypowiedzi, która trwać mogła dowolną ilość czasu. Dopiero po latach dowiedziałem się, że to nie tylko moje konstatacje, że tak oceniano go od niemal samego początku Jego zatrudnienia w Uniwersytecie Wrocławskim, gdzie uważany był za jednego z najzdolniejszych pracowników uniwersyteckiej kadry naukowej. Jego przełożeni byli przekonani, że jako wybitny dydaktyk z dużym doświadczeniem potrafił w sposób doskonały łączyć w zajęciach dydaktycznych wiedzę w dziedzinie nauki administracji oraz prawa administracyjnego jak nikt dotąd, czemu dawali wyraz w swoich opiniach o jego pracy naukowo-dydaktycznej.

Nie można też nie dostrzec Jego niespotykanej predylekcji językowej. Choć wszyscy kojarzymy Jana Jeżewskiego przede wszystkim jako frankofila, to można bez obawy sformułować tezę, że właściwie żaden z języków współczesnej Europy nie stanowi dla Niego trudności w studiowaniu literatury czy badaniu nad tekstem normatywnym lub judykatami. Do historii wydziałowych przeszła anegdota świetnie ilustrująca te językowe zdolności Jubilata z czasów, gdy Instytutowi dyktował Profesor Jan Jendrośka i co jakiś czas w latach 70. i 80. XX w. nawiedzali nas goście z tzw. Zachodu. Wówczas Profesor Jendrośka zwykł wydawać nam polecenia: „Panie kolego Supernat, niech Pan przyjdzie, bo Pan zna język angielski, panie kolego Korczak, niech Pan przyjdzie, bo Pan zna język niemiecki” i na koniec zwykle „Panie kolego Jeżewski, niech Pan przyjdzie, bo Pan zna języki”.

Nie można też nie wspomnieć o jeszcze jednej roli Jubilata, jaką odegrał w życiu instytutowym. Otóż dom Państwa Marii i Jana Jeżewskich był miejscem spotkań integracyjnych dla większości pracowników Instytutu. Co jakiś czas, a przynajmniej raz do roku, często właśnie w związku z przyjmowaniem gości zagranicznych, w magicznym domu na ulicy Kochanowskiego gromadziła się spora grupa instytutowych koleżanek i kolegów, a przy okazji także owych gości, aby w nieoficjalnej formule spotkania cieszyć się wzajemną sympatią i obcowaniem. Często mieszały się tu różne światy nauki i kultury, bo Maria Jeżewska jako historyk sztuki przyciągała przedstawicieli wrocławskiej bohemy, a Jan Jeżewski różnych – nie tylko prawniczych – dziedzin nauki. To był w istocie dom renesansowy, taki, jakich dzisiaj niestety już się nie spotyka.

Gdy próbuję, pisząc te słowa, ustalić korzenie tych wszystkich zjawisk, to przychodzi mi na myśl miejsce urodzenia Jubilata. Bo choć głównie związany z Wrocławiem, w którym do dzisiaj mieszka, łącząc to z zatrudnieniem w Warszawie, to właśnie przed 80 laty urodził się w Warszawie. Zawsze zresztą Warszawa Jana zajmowała bardzo i często mówił o chęci mieszkania i pracy w niej i chyba owa „warszawskość” inspirowała Go do wychodzenia poza format prowincjonalny, jakim jednak Wrocław przez lata pozostawał. Na Dolny Śląsk rodzina Państwa Jeżewskich przybyła po II wojnie po utracie swoich dóbr w Korytnicy (Świętokrzyskie), bowiem Ojciec Jubilata znajdował zatrudnienie w powstających na Ziemiach Odzyskanych państwowych gospodarstwach rolnych. Stąd liczba dolnośląskich miejscowości, w których Jan Jeżewskich zamieszkiwał i chodził do szkół, jest imponująca. W każdym razie pod koniec lat 50. XX w. rozpoczął studia na ówczesnym Wydziale Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego, które ukończył w 1962 r. po przedłożeniu pracy magisterskiej napisanej z zakresu prawa międzynarodowego. Jak często wspominał, czas studiów to nie tylko poznawanie prawa, ale też czas intensywnego życia studenckiego, zwłaszcza w istniejących w ówczesnym Wrocławu klubach studenckich z królującym w nich jazzem, którym się oczywiście pasjonował.

Bezpośrednio po zakończeniu studiów, mimo uczestnictwa w seminarium z prawa międzynarodowego, Jan Jeżewski rozpoczął roczny staż naukowy u Profesora Franciszka Longchamps w Katedrze Prawa Administracyjnego Wydziału Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego, po czym został zatrudniony w nim w 1963 r. na stanowisku asystenta, a w 1965 r. na stanowisku starszego asystenta. Na stanowisko adiunkta Jubilat został powołany w 1971 r., po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych, na podstawie przedłożonej i obronionej rozprawy doktorskiej *Administracja pod rządem prawa cywilnego. Współczesne koncepcje prawne*, którą opublikował w 1974 r. w wersji zmienionej pt. *Administracja pod rządem prawa cywilnego. Z badań porównawczych nauki prawa administracyjnego* (wyd. Ossolineum, Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Seria A, Nr 164, Wrocław 1974).

Już ta praca – która przecież stała się zasadniczym źródłem pomysłu na tytuł niniejszej książki – dała dowód na to, że w polskiej nauce prawa administracyjnego pojawia się postać niebanalna. Wytrawni i cenieni recenzenci rozprawy: prof. dr hab. Ludwik Bar z Instytutu Nauk Prawnych PAN, doc. dr hab. Adam Chełmoński UW, doc. dr hab. Alfred Klein UW ocenili ją wysoko, rekomendując zgłoszenie jej na konkurs „Państwa i Prawa” w 1972 r., zwracając uwagę na wartościowe dla nauki ustalenia badań nad rozgraniczeniem prawa administracyjnego i prawa cywilnego w sferze działań administracji. Zapoczątkowały one główne nurty badawcze Jubilata:

- 1) rozgraniczenie prawa administracyjnego i prawa cywilnego w koncepcjach nauki prawa administracyjnego w wybranych krajach Europy Zachodniej, nurt ten obejmuje także problematykę badań porównawczych;
- 2) ustrój administracji publicznej, z uwzględnieniem dwóch obszarów badawczych: charakteru działań wewnętrznych oraz ustroju samorządu regionu i podstaw prawnych wspierania rozwoju regionalnego;

- 3) aspekty metodologiczne wyodrębnienia nauki administracji i polityki administracyjnej wraz z kwestią rozdziału administracji i polityki;
- 4) administracja terytorialna we Francji, w tym ustrój samorządu terytorialnego oraz konstrukcja prawna terytorialnej dekoncentracji administracji publicznej.

Badania w tych obszarach Jan Jeżewski prowadził w dwóch fazach, z których pierwsza, w latach 80. obejmowała wewnętrzne prawo administracyjne, w związku z realizacją programów badań praktyki. Druga faza badań w twórczości Jubilata, która nastąpiła po 2000 r., wiązała się z podjęciem przez Niego badań nad problemami ustroju i funkcjonowania regionu samorządowego.

Odrębny nurt zainteresowań w twórczości Profesora Jeżewskiego obejmował problematykę wyodrębnienia nauki administracji i polityki administracyjnej. Zagadnieniom tym Jubilat poświęcił trzy opracowania: *O prawnym uwarunkowaniu polityki administracyjnej* opublikowanym w pracy zbiorowej pod redakcją A. Błasia z 1999 r. pt. *Współczesne problemy administracji publicznej i prawa administracyjnego*; *Z problemów rozgraniczania polityki i administracji* opublikowanym w monografii *Administracja publiczna w państwie prawa. Księga jubileuszowa Profesora Jana Jendrośki*, Acta Universitatis Wratislaviensis No 2154, „Prawo” CCLXVI, Wrocław 1999, oraz *Polityka administracyjna. Zagadnienia podstawowe* opublikowanym w podręczniku akademickim z 2004 r. *Administracja publiczna* pod redakcją J. Bocia, a następnie w jego uaktualnionej i zmienionej wersji *Nauka administracji* z 2013 r.

Znaczny dorobek Profesora Jeżewskiego obejmuje badania terytorialnej administracji Francji, które zapoczątkował już w 1968 r. podczas swojego dwumiesięcznego pobytu w Strasburgu. Ukończył wówczas cykl wykładów w ramach 1er Cycle du Droit Comparé na Faculté Internationale Pour L'Enseignement du Droit Comparé Association Internationale De Droit Comparé (dyplom z dnia 27 kwietnia 1968 r.). Później Profesor Jan Jeżewski uczestniczył w zespole specjalistów powołanych przez Biuro do spraw Reformy Samorządu Terytorialnego Urzędu Rady Ministrów w Stage d'Information et de Reflexion sur la Démocratie Locale en France zorganizowanym przez Association pour la Démocratie et l'Éducation Locale et Sociale w Paryżu (17-26 maja 1990 r.), a w latach 1993-1996 brał udział w koordynowanym przez Francję kontrakcie międzynarodowym dotyczącym badań nad samorządem terytorialnym. Również w następnych latach Jubilat często gościł we Francji, a zwłaszcza w Strasburgu, prowadząc kwerendy biblioteczne i inne badania. Ich wyniki znalazły wyraz w wielu studiach, artykułach Jego autorstwa, a szczególnym ich zwieńczeniem była rozprawa *Dekoncentracja terytorialna jako zasada prawa administracyjnego we Francji*, na podstawie której dnia 21 czerwca 2004 r. uchwałą Rady Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego nadano Jubilatowi stopień doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie prawa administracyjnego¹. W następstwie w 2005 r. zatrudniono Jubilata na

¹ Recenzentami w przewodzie habilitacyjnym byli profesorowie Jan Boć, Zygmunt Niewiadomski i Andrzej Wasilewski, zaś 15 lutego 2005 r. został złożony wniosek do Ministra Edukacji Narodowej i Sportu o przyznanie nagrody indywidualnej za rozprawę habilitacyjną pt. *Dekoncentracja terytorialna administracji jako zasada prawa administracyjnego we Francji*, Wrocław 2004.

stanowisku profesora nadzwyczajnego Uniwersytetu Wrocławskiego, na którym pracował do ustania zatrudnienia w 2011 roku.

Jak wspominałem, na początku Jan Jeżewski jest wytrawnym dydaktykiem, bardzo cenionym i szanowanym przez studentów, seminarzystów, doktorantów i słuchaczy wszelkich studiów podyplomowych, warsztatów i szkoleń. Lista przedmiotów, które wykładał i wyklada, wykracza poza ramy tego tekstu, zatem ją pominię, zapewniając jednak, że jest imponująca. O skali może świadczyć liczba kierunków studiów, uczelni i form kształcenia, w których brał i bierze udział, często będąc ich inicjatorem. To, że na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii prowadził wykłady i seminaria na wszystkich kierunkach studiów (prawniczych, administracyjnych i ekonomicznych) z zakresu szeroko pojętych nauk administracyjnych (od prawa administracyjnego do nauk ergologicznych), to rzecz oczywista, ale wspomnieć należy, że w 1990 r. doprowadził do utworzenia pierwszych w Polsce Podyplomowych Studiów Samorządu Terytorialnego (przekształconych następnie w Podyplomowe Studia Samorządu Terytorialnego i Gospodarki Lokalnej), którymi kierował do 2005 r.; w latach 1993-1994 prowadził zajęcia w Krajowej Szkole Administracji Publicznej w Warszawie; w latach 1993-1996 kierował Podyplomowym Studium Nadzoru i Kontroli Finansów Samorządowych, realizowanym przez Uniwersytet Wrocławski we współpracy z Regionalnymi Izbami Obrachunkowymi w Koszalinie, Kielcach i we Wrocławiu. Był także w 1996 r. członkiem zespołu opracowującego program nauczania na kierunku administracja w Wyższej Szkole Zarządzania i Marketingu we Wrocławiu (w 1998 r. został wybrany do Rady Programowo-Naukowej tej szkoły), prowadząc następnie przez wiele lat wykłady i seminaria na tej uczelni.

W toku swej pracy dydaktycznej wykształcił tysiące studentów i wypromował setki magistrów prawa i administracji, był także promotorem kilku przewodów doktorskich na Uniwersytecie Wrocławskim. Zawsze pozostaje cenionym recenzentem w przewodach doktorskich i habilitacyjnych, a także recenzentem wydawniczym szeregu wydawnictw i czasopism naukowych.

Obok aktywnego uczestnictwa w wielu konferencjach naukowych krajowych i międzynarodowych Jubilat był członkiem i nadal uczestniczy w wielu towarzystwach naukowych i kolegiach redakcyjnych oraz radach naukowych czasopism naukowych. Przywołać można tu jedynie dla przykładu Wrocławski Oddział Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa (który odznaczył Go Srebrną Odznaką Honorową Towarzystwa) oraz Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej, ale także Radę Naukową miesięcznika „Samorząd Terytorialny” oraz czasopisma „Rocznik Administracji Publicznej”. Redagował też wiele prac zbiorowych wydawanych przez Wrocławski Oddział TNOiK oraz w serii „Prawo. Acta Universitatis Wratislaviensis”.

Choć Jubilat głównie kojarzony jest z Francją i badaniami nad jej prawem oraz doktryną prawa administracyjnego, to jednak Jego kontakty międzynarodowe są znacznie szersze i bogatsze. Należą do nich choćby tak egzotyczne i odległe kraje jak Irak, gdzie w okresie od 1 lipca 1977 r. do 30 kwietnia 1978 r. realizował – wraz z Profesorem Michałem Kuleszą i Z. Rudnickim – zadanie badawcze podjęte przez Krakowskie Zjednoczenie Budownictwa na zlecenie PHZ „PolSERVICE”: *Program budownictwa mieszkaniowego*

w Iraku. Pobyt Jana Jeżewskiego w Iraku dał okazję do opracowania, we współpracy z M. Kuleszą i Z. Rudnickim, raportu *Legal Aspects of General Housing Programmes situation* oraz *Proposals for Modification of legal regulations*, artykułu *Założenia reformy systemu prawa w Iraku* oraz we współautorstwie z Profesorem Tadeuszem Kutą artykułu *Miasto i jego otoczenie*, opublikowanego w czasopiśmie „Organizacja – Metody – Technika”. W latach 1993-1995 uczestniczył w prowadzonym wspólnie przez Uniwersytet Opolski, Instytut Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Université François Rabelais w Tours programie TEMPUS - JEP 31-22/1993-1995: „Rola samorządów lokalnych w gospodarce rynkowej”. W ramach jego realizacji w okresie od 21 marca 1993 r. do 30 maja 1993 r. przebywał na stypendium TEMPUS w Holandii, odbywając m.in. staż naukowy w Instytucie Administracji Publicznej i na Wydziale Prawa Uniwersytetu Leiden. W dniach 24-28 listopada 1993 r. uczestniczył w posiedzeniu roboczym w Barcelonie na temat powołania Uniwersytetu Europejskiego, w którego następstwie wziął udział w dniach 1-4 maja 1994 r. w inauguracji działalności tegoż Uniwersytetu w Tours.

Należy zwrócić uwagę na działalność pozauczelnianą Jubilata. Od lat siedemdziesiątych aż do zakończenia funkcjonowania współpracował z Ośrodkiem Doskonalenia Kadr Kierowniczych Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kiedy zaś nastąpił czas transformacji w 1990 r., włączył się w prace Rady Programowej do spraw szkolenia samorządowego przy Wrocławskim Komitecie Obywatelskim „Solidarność” (1990), a od września do listopada 1992 r. uczestniczył w konsultacjach dla działaczy samorządowych byłego województwa wałbrzyskiego na zaproszenie ówczesnego Sejmiku Samorządowego w Wałbrzychu.

Profesor Jan Jeżewski brał udział w pracach licznych zespołów eksperckich. Tytułem przykładu można wskazać, że Minister Oświaty i Wychowania w piśmie nr RE-400-07/3/74 z dnia 17 października 1974 r. zwrócił się do Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego o Jego oddelegowanie do prac nad projektem ustawy o systemie edukacji narodowej, zaś w latach późniejszych został powołany przez Ministra Edukacji Narodowej i Sportu na kadencję 2005-2008 w skład Państwowej Komisji Akredytacyjnej. W latach 90. XX w. uczestniczył w pracach Zespołu Roboczego do spraw Reformy Administracji Publicznej zajmującego się reformą prawa w zakresie gospodarki komunalnej w związku z projektowanym wprowadzeniem samorządu terytorialnego na poziomie powiatu.

W toku swojej pracy na Uniwersytecie Wrocławskim Profesor Jeżewski pełnił wiele funkcji organizacyjnych. Już od 1969 r. był członkiem Wydziałowej Komisji Bibliotecznej. Ponadto był między innymi: sekretarzem Kolegium Rektorów Uczelni Wyższych we Wrocławiu (od 1 grudnia 1972 r. do dnia 30 sierpnia 1975 r.), wieloletnim członkiem Rady Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, członkiem Komisji do spraw Reformy Studiów. W 1993 r. był członkiem Komisji Finansowej Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. W roku 1994 pełnił zaś funkcję członka Komisji do spraw oceny pracowników naukowych. Powierzano Mu również funkcje kierownicze, obok wspomnianego kierowania

studiami podyplomowymi w latach 1994-1999 pełnił funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Nauk Administracyjnych.

Działalność Jubilata była zawsze wysoko oceniana, co przejawiało się przyznawanymi Mu nagrodami i honorowymi odznaczeniami. Był laureatem nagród Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego, w tym za swoją działalność organizacyjną, między innymi za zorganizowanie wraz z dr. Andrzejem Pakułą III Olimpiady Teorii Organizacji i Kierowania. W 1975 r. Profesor Jan Jeżewski odznaczony został Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz w 1984 r. Złotym Krzyżem Zasługi z okazji dwudziestolecia pracy zawodowej. Otrzymał też nagrody ministerialne: w 1986 r. zespołową nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za współautorstwo podręcznika *Prawo administracyjne* pod redakcją Tadeusza Kuty; w 1994 r. zespołową nagrodę Ministra Edukacji Narodowej za współautorstwo podręcznika *Prawo administracyjne* pod redakcją Jana Bocia i wreszcie w 2003 r. nagrodę zespołową Ministra Edukacji Narodowej i Sportu za współautorstwo podręcznika *Administracja publiczna* pod redakcją Jana Bocia.

Choć po 2011 r. Jubilat związał się zawodowo z obecną swą uczelnią – Wyższą Szkołą Zarządzania i Finansów w Warszawie, gdzie objął Katedrę Prawa Administracyjnego – realizując wreszcie swoje wcześniejsze plany o przeniesieniu się do Warszawy, to wcale nie zerwał kontaktów z uczelnią wrocławską. Nadal jest częstym gościem Instytutu Nauk Administracyjnych i wspólnie z nami uczestniczy w corocznych Krakowsko-Wrocławskich Spotkaniach Naukowych Administratywistów (od samego ich początku jeszcze w 2009 r.) oraz innych wydarzeniach naukowych i tych mniej oficjalnych spotkaniach towarzyskich, na co zawsze oczekujemy z radością.

Wszystkie powyżej opisane dokonania Jubilata nie są w stanie oddać ich istoty i wartości, bo też Jan Jeżewski jest postacią w polskiej doktrynie triady nauk administracyjnych znaczącą i wyróżniającą się nie tylko swym niekwestionowanym autorytetem naukowym, ale przede wszystkim swoją wyjątkową osobowością, przez wszystkich niemal – bez względu na wiek, doświadczenie i ośrodek naukowy – kojarzoną z wielką kulturą osobistą, sympatią i życzliwością, jaką obdarza każdego bez wyjątku. Nie sprawiło zatem żadnej trudności zaproszenie do tego wspólnego opracowania poszczególnych Autorów. Każdy z nich z wielkim entuzjazmem chciał ofiarować Profesorowi Janowi Jeżewskiemu swoje opracowanie z nadzieją, iż będzie ono stanowiło dla Niego nie tylko przedmiot miłej lektury, ale też źródło inspiracji do dalszych badań i publikacji, na które wszyscy będziemy oczekiwać z niecierpliwością. Niemniej jednak wszystkim Autorom serdecznie dziękuję za chęć uczestnictwa w realizacji tej pięknej akademickiej tradycji honorowania jubilatów księgami pamiątkowymi.

Mimo wielości zaproponowanych przez Nich tematów opracowań, koncentrują się one w trzech możliwych płaszczyznach interpretacji tytułowej „cywilizacji administracji publicznej”. Pierwsza, najbardziej oczywista, to nawiązująca do wspomnianej rozprawy doktorskiej Jubilata problematyka przenikania do administracji form typowych dla stosunków cywilnoprawnych, co jest już dzisiaj stanem faktycznym obserwowanym w administracjach większości państw na całym globie, a nawet szerzej pojmowanego wpływu innych gałęzi na funkcjonowanie administracji publicznej. Druga – wyróżniona

w kontekście pojmowania zjawiska administracji jako działania kulturowego zaproponowanego przez Profesora Franciszka Longchamps, a zatem kształtującego cywilizację ludzką, jako swoista „cywilizacja administracji” odmienna od innych okresów jej kształtowania, co pozwala Autorom otworzyć się na całą paletę tematów publikacji poświęconych wywieraniu wpływu przez administrację na życie publiczne i jednostkowe. I wreszcie trzecia, która eksponuje adresata działania administracji, oczekującego humanitarnego – „cywilizowanego” – podejścia do jego indywidualnej sprawy załatwianej przez organ administracji publicznej w tradycyjnych formach działania, jak też zaspokajania potrzeb zbiorowych w sferze usług publicznych.

Ofiarując Jubilatowi nasze artykuły zamieszczone w niniejszej księdze, należy na koniec wspomnieć o pomocy udzielonej przy redagowaniu i wydaniu tego tomu zbiorowego. Przede wszystkim Dziekanowi Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego Profesorowi dr. hab. Karolowi Kiczce za objęcie patronatu honorowego nad publikacją i sfinansowanie jej wydania. Osobne podziękowania kieruję pod adresem Pani Aleksandry Dorywały, bez której nieocenionej pomocy i wysokiej fachowości nie byłoby możliwe zredagowanie i wydanie publikacji. Na koniec składam podziękowania Pani dr Dominice Cendrowicz, za jej nieocenioną pomoc w przygotowywaniu istotnych materiałów wykorzystanych w tomie.

Jerzy Korczak

Wrocław, maj 2018

WYŻSZA SZKOŁA FINANSÓW I ZARZĄDZANIA W WARSZAWIE
WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

DZIEKAN
PROF. DR HAB. MARIAN KALLAS

Warszawa, dnia 21 kwietnia 2018 r.

Szanowny Jubilacie!

Drogi Janku!

Mam zaszczyt w imieniu środowiska naukowego Wydziału Prawa i Administracji w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Warszawie oraz własnym złożyć uszanowanie Panu Profesorowi Janowi Jeżewskiemu z okazji osiemdziesiątej rocznicy Urodzin, co zbiega się z ponad pięćdziesięcioletnim okresem pracy naukowo – badawczej. Przed rokiem 2010 Profesor był niezwykle czynnym w uniwersyteckim środowisku prawniczym we Wrocławiu. Podjął tam badania, których tematyka się stale poszerzała. Rysem charakterystycznym twórczości naukowo – badawczej Profesora było podkreślenie znaczenia stosunków cywilnych występujących w administracji, co wówczas miało charakter pionierski. Oryginalnym rozwiązaniem jest określenie tematyki Księgi Jubileuszowej jako dotyczącej „cywilizacji administracji”. Znaczna część dorobku naukowego Jubilata poświęcona była określeniu istoty i roli administracji francuskiej od czasów nowożytnych w porównaniu ze stosunkami w Polsce. Studia te posiadają wybitny walor naukowy.

Osobno należy docenić aktywność Profesora jako Autora (Współautora) kilku podręczników akademickich (wielokrotnie wznawianych) z prawa administracyjnego.

Jubilat posiada wiele cech osobowych godnych do naśladowania przez innych. Wymienię tutaj jedną, jakże charakterystyczną cechę, jaką jest przysłowiowa wręcz skromność Jubilata połączona z niezwykle życzliwością do innych ludzi.

Życzę Dostojnemu Jubilatowi przede wszystkim zdrowia i dalszej aktywności naukowej i organizacyjnej łącznie w środowisku wrocławskim i warszawskim.

/Marian Kallas/

Recenzowanie prac zbiorowych nastrocza zawsze podstawową trudność dokonania analizy i oceny w istocie kilkudziesięciu tekstów pochodzących od autorów reprezentujących różne ośrodki naukowe [...]. Mimo to inspiracje do podejmowania tego typu przedsięwzięć wydawniczych są liczne i często podejmowane, a przy tym zachęcające [...], zwłaszcza, gdy finalnie mamy do czynienia z monografią wnoszącą do stanu nauki nowe wartości poznawcze, analityczne i syntetyzujące poglądy prezentowane tak w dotychczasowym, jak i współczesnym piśmiennictwie.

Do takich właśnie wartościowych monografii łączących w sobie spojrzenie historyczne i współczesne na zjawisko administracji publicznej, i to administracji w procesie przemian, należy bez wątpienia recenzowana praca zbiorowa będąca swoistym hołdem złożonym przez przedstawicieli polskiej administratywistyki jednemu z najbardziej cenionych i uznanych jej współtwórców – Profesorowi Janowi Jeżewskiemu – z okazji przypadającego w 2018 roku jubileuszu Jego 80. urodzin.

[...] Na pracę zbiorową składają się 42 artykuły tematycznie związane z zagadnieniem cywilizacji administracji publicznej przygotowane przez grono [...] wybitnych przedstawicieli nauk administracyjnych [...]. To wpływa na wysoki walor poznawczy publikacji, który jest wynikiem tej specyficznej dla nauk administracyjnych umiejętności łączenia teorii prawnej z praktyką prawniczą.

Należy [...] wskazać na grupę artykułów związanych z przenikaniem instytucji prawa cywilnego do współczesnej administracji publicznej i to w aspektach prawa materialnego [...], prawa procesowego [...], jak i prawa ustrojowego [...]. Drugą grupę artykułów stanowią te, które poświęcone są wpływowi administracji na wytworzenie swoistej cywilizacji administracyjnej, w której normy prawa administracyjnego i działania organów administracji publicznej wpływają istotnie na funkcjonowanie całych społeczności, ale też poszczególnych jednostek [...]. Grupę trzecią stanowią [...] artykuły skupione na cywilizowaniu relacji organ – administrowany, ukazujące współczesne oblicze administracji pozbawione dominacji i przymusu jako pierwotnych jej cech. [...] W monografii nie zabrakło także typowych dla szkoły wrocławskiej wątków badań komparatystycznych i prawnomiędzynarodowych.

[...] Monografia odpowiada na bardzo ważne problemy doktrynalne, judycjalne i praktyczne i będzie znaczącą wypowiedzią w toczących się dyskusjach naukowych.

Z recenzji wydawniczej prof. zw. dr. hab. Jana Szreniawskiego

ISBN 978-83-66066-02-1 (druk)

ISBN 978-83-66066-03-8 (online)